

2020-02-10

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KFKS 2019/922

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott

Utredning mobil naturskola

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens verksamhetsutskott förslår kommunstyrelsen att fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen beslutar utifrån Valfärd skolas utredning och bedömning att inte starta en mobil naturskola i Valfärd skolas regi. Det noteras att införande med former kring drift och finansiering kan aktualiseras i framtiden om efterfrågan skulle förändras.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen gav vid sammanträde den 13 januari 2020 (§10) produktionsdirektör för Valfärd skola i uppdrag att ta fram förslag på en mobil naturskola vars verksamhet baseras på de kommunala och fristående skolornas efterfrågan och intresse.

Valfärd skolas kostnadsbild för en mobil naturskola ligger på cirka 1 625 000 kr. En mobil naturskola skulle bekostas av skolchecken. Detta betyder att kostnaden för ett besök skulle bli större än vad den är idag. Rektorer upplever att de klarar av att leva upp till läroplanens krav. Vissa uttrycker att det utifrån tidigare lägre kostnad funnits visst intresse av att besöka Naturskolan i Velamsund. Dock ser man inte att en mobil naturskola med pris utifrån kostnadstäckning skulle vara av sådant intresse.

Efter en utredning bedömer Valfärd skola att det inte finns en tillräcklig efterfrågan på en mobil naturskola varken från Nackas kommunala förskolor och skolor eller fristående aktörer.

Med bakgrund av den utredning som genomförts bedömer inte Valfärd skola det prioriterat att driva en mobil naturskola.

Ärendet

Vid beslut om avveckling av Naturskolan i Velamsund vid kommunstyrelsens sammanträde den 13 januari 2020 gavs uppdrag till produktionsdirektören för Valfärd skola att ta fram förslag på en mobil naturskola vars verksamhet baseras på de kommunala och fristående skolornas efterfrågan och intresse.

Enhetens utredning och bedömning

Nuvarande mobila naturskolor

Botkyrka kommun

Det finns idag varianter av mobila naturskolor. I Botkyrka kommun finns Fältbussen som besöker skolor och tar med elever ut i naturen. Fältbussen ligger under

Samhällsbyggarförvaltningens miljöenhet. Verksamheten är helt finansierad av kommunen och alla elever i åk 5 både på de kommunala samt de fristående skolorna får två kostnadsfria besök årligen. Kostnad för fältbussen 2019 var 1 992 000 kr för buss samt två heltidstjänster. Utöver det tillkom även gemensamma förvaltningskostnader på cirka 175 000 kr (lokaler, datorer, administration). Bussen köptes in till kommunen till en kostnad av cirka 4 000 000 kr och skrivs av på cirka 8 år. Den aktuella bussen är den tredje bussen som Botkyrka har i drift. Bussen hade 2019 besök av 2605 elever under 138 dagar. Detta är enligt Botkyrka kommun det antal elever samt antal dagar som bussen klarar av att ta besök.

Stockholms stad

I Stockholm stad finns Fältlabbet, en bil som kommer och besöker stadens grundskolor. Fältlabbet finansieras av medieteket som är en del av Utbildningsförvaltningen. Fältlabbet har en årsbudget på ca 900 000 kr enligt uppgifter från Stockholm stad. I denna summa ingår en heltidstjänst samt material inklusive leasing av minibussen med parkeringsplats. Skolor betalar en symbolisk summa på 600 kr per grupp och i övrigt står Utbildningsförvaltningen för finansieringen inom ramen för medieteket. Fältlabbet gjorde 106 klassbesök under 2019 och 30 elever är max antal per besök. Det är endast kommunala skolor som får boka Fältlabbet. I november 2019 beslutade Utbildningsförvaltningen i Stockholm att starta upp en till bil med samma förutsättningar som Fältlabbet.

Bakgrund finansiering

Sedan 2006 har Naturskolan organisatoriskt legat under Valfärd skola och sedan starten och fram tills idag har den bekostats genom skolchecken. Till en kostnad av cirka 1 500 000 kr har Valfärd skola bedrivit verksamheten i Velamsund. Detta har finansierats och administreras centralt men bekostats genom de kommunala förskolornas och skolornas skolcheck.

Valfärd skolas uppskattade kostnad för en mobil naturskola per år:

Löner inkl. sociala avgifter (1,85 heltidstjänster)	1 300 000 kr
Leasing av bil inkl. parkering	115 000 kr
Lokal	70 000 kr
Material	90 000 kr
Administration	50 000 kr
Totalt:	1 625 000 kr

Modeller för finansiering

Per elev

I de kommunala förskolorna och skolorna går det idag cirka 14 150 barn/elever. Utslaget på alla barn och elever i Valfärd skola skulle detta bli cirka 115 kr per barn/elev och år. Eftersom Valfärd skola 2019 stod för 89 % av besöken på Naturskolan i Velamsund börjar Valfärd skola med att räkna på en mobil naturskola bekostad av Valfärd skola utan fristående förskolors och skolors påverkan. En mobil naturskola skulle kunna erbjudas till fristående aktörer och den kostnaden skulle baseras på en ersättningsmodell

per deltagare, dock högre summa än idag. Denna intäkt skulle sedan kunna bli en intäkt för utveckling av verksamheten. Intresset för att nyttja Naturskolan i Velamsund från fristående aktörer har varit ytterst begränsat.

För en större kommunal skola med 1200 elever skulle en årskostnad för en mobil naturskola bli cirka 138 000 kr (115 kronor x 1200 elever). För en förskola med 60 barn skulle kostnaden uppgå till cirka 6900 kr per år (115 kronor x 60 barn). Detta utifrån en modell som bygger på att en mobil naturskola ska bekostas av alla kommunala skolor och förskolor på lika villkor används. Gymnasieskolorna har inte tagits med i beräkningen då dessa på ett tidigt stadie meddelat att det inte finns intresse av att använda en mobil naturskola. I detta exempel räknar Valfärd skola på alla förskolor och skolor, även de som inte besökt den Naturskola som ligger i Velamsund idag.

Per besök

Vid en modell där en kostnad per besök genererar kostnadstäckning för verksamheten behöver besöksstatistik från övriga mobila naturskolor beaktas, Botkyrkas fältbuss 138 besök samt Stockholms fältlabb 106 besök. Varje besök kan ta emot en klass.

Anta 138 besök i Nacka = 11 775 kr/besök

Anta 106 besök i Nacka = 15 330 kr/besök

Detta förutsätter att varje besök blir uppbookat av förskolor och skolor. Det betyder dock även att alla inte kommer kunna bli garanterade ett besök per år.

Röster från verksamheten

I en enkät har Valfärd skola ställt en rad frågor till alla kommunala rektorer om hur de ser på att Valfärd skola skulle bedriva en mobil naturskola. Frågorna handlade om behov, prioritering samt ekonomi.

Om Valfärd skola ska bekosta en mobil naturskola med skolchecken finns ingen efterfrågan från rektorer inom Valfärd skola, oavsett finansieringsmodell av besök.

Rektorer upplever att de klarar av att leva upp till läroplanens krav. Vissa uttrycker att det utifrån tidigare lägre kostnad funnits visst intresse av att besöka Naturskolan i Velamsund. Dock ser man inte att en mobil naturskola med pris utifrån kostnadstäckning skulle vara av sådant intresse.

Valfärd skola har tillfrågat rektorer på de fristående förskolor och skolor som besökte Naturskolan 2019 om deras intresse och behov av en mobil naturskola. Bland dem som svarat finns ett intresse för en mobil naturskola men rektorerna är inte villiga att betala mycket mer än vad de gör idag på Naturskolan i Velamsund. Idag betalar fristående skolor 1000 kr för ett besök. Om Valfärd skola skulle bedriva en mobil naturskola skulle den kostnaden bli betydligt högre.

Välfärd skola har frågat pedagogerna på Naturskolan om deras syn på en mobil naturskola. De understryker Välfärd skolas ekonomiska kalkyl och menar att en mobil naturskola kräver både bil, lokal samt mer tid för naturskolans medarbetare att utföra sitt arbete. De menar även att det kvalitetsmässigt skulle vara svårigheter med en mobil naturskola. Det går inte att ta med sig avancerad utrustning såsom mikroskop och stereoluppar och inte fasta demonstrationsanläggningar. De flesta av Naturskolans teman är idag förknippade med utrustning och närmiljön i Velamsund. Endast enklare teman för de lägre årskurserna och förskolan går att ta med ut.

Välfärd skolas bedömning

Med hänsyn ovan och det begränsade intresset som getts uttryck för både från kommunala och de fristående aktörer som tidigare besökt Naturskolan i Velamsund bedömer Välfärd skola att en mobil naturskola inte kan starta i regi av Välfärd skola. Dock skulle ett införande med andra former kring drift och finansiering kunna aktualiseras i framtiden om efterfrågan skulle förändras.

Ekonomiska konsekvenser

En mobil naturskola skulle kosta Välfärd skola cirka 1 625 000 kr. Denna summa skulle tas från förskolor och skolors skolcheck. Det skulle betyda att annan verksamhet och andra behov skulle behöva prioriteras bort. Det finns idag andra satsningar hos förskolor och skolor som behöver prioriteras.

Konsekvenser för barn

En mobil Naturskola kan bidra till en positiv erfarenhet för barn och elever. Välfärd skolas bedömning är dock att det finns en hög kompetens och undervisningskvalitet inom de naturvetenskapliga ämnena som gör att eleverna kan nå goda kunskapsresultat och inom ramen för den ordinarie verksamheten utveckla ett intresse för naturvetenskap och engagemang för frågor kring hållbar utveckling.

Einar Fransson
Produktionsdirektör Välfärd skola

Helena Ekwall
Chef verksamhetsstödet Välfärd skola